

V. A CSEH—SZLOVÁKOK ÉS A MAGYAROK:

Egy legenda, amit szét kell rombolnunk

Beszéljünk néhány szóval utolsó ellenségünkéről a magyarokról. A szlovákok mindig szoros kapcsolatban éltek a morvaországi és bohémiai csehekkel. A IX. század végén ugyanazon korona alatt éltek egy nemzeti uralkodó vezetésével, és a Nagymorva Fejedelemséget⁶³ alkották, amikor 907-ben a magyarok elárasztották országunkat. Ez az invázió szörnyűséges következményekkel járt: az északi szlávokat elválasztották jugoszláv testvéreiktől, a magyarok a németek szomszédai lettek. Ettől a korszaktól kezdve kezdődtek meg a csehek harcai a magyarokkal. A bohémiai és a morvaországi csehek mindig sikeresen álltak ellent és függetlenek maradtak. A szlovákok, akik a Duna északi régióiban éltek, a mai Magyarország területén kínos helyzetben találták magukat, mert földrajzilag könnyebb volt az ő területeik elfoglalása. A magyaroknak sikerült is elfoglalniuk Szlovákiát 1025 körül.⁶⁴

Ettől kezdve mindig a magyar állam fennhatósága alatt volt. Szlovákia megőrizte cseh és szláv karakterét több okból is: a magyarok, akik a síkságra vonultak vissza (a régi Pannónia területére), nem voltak elegendő anyagi és erkölcsi erő birtokában ahhoz, hogy ezt a népességet asszimilálni tudják, és hogy brutálisan uralkodni tudjanak rajta. Másrészt a magyarok békés beáramlása azért nem volt lehetséges, mert a magyar nép túlságosan keleties maradt.

Másik ok, hogy a cseh területek közeledni kezdtek a magyarokhoz, a török veszély legyűrése. A 13. század végétől kezdve ez a szövetség elég gyakran létrejött. A Jágelló-dinasztia trónralépése (1471) szinte meghatározóvá tette: Amikor a Habsburgokat a cseh és magyar trónra meghívták, ezt az erőltetett egységet állandósították, ami a szlovákoknak azt a lehetőséget adta meg, hogy ugyanannak az államnak lehettek a tagjai, mint a csehek. Ez a gazdasági, politikai és szellemi kapcsolatokat könnyítette meg a

⁶³ 830—896-ig fennálló államalakulat. Területe: Csehország, Morvaország, a mai szlovákia nyugati része és Lužice. Ennek az államnak a magyarok honfoglalása vetett véget.

⁶⁴ Beneš itt arra gondol, hogy 1025 táján terjeszti I. István a magyar állam fennhatóságát a Felvidékre.

cseh—szlovák nemzet két ága számára; és a szlovákok egzisztenciáját és a cseh nép nemzeti egységét mentette meg.

Viszont a 19. század hajnalán, amikor az Osztrák—Magyar Monarchia nemzetségeinek ébredésekor a szlovákok azonnal számot vetettek azzal, hogy nemzeti egységük a csehekkel együtt létezik, s velük együtt kezdtek el tevékenykedni. A csehek 1848-ban a magyarok pártjára álltak, meg akarták őrizni a szlovákokkal való politikai kapcsolatukat. Az Ausztria—Magyarországon belüli föderációjukért harcoltak azért, hogy a csehek és a szlovákokat egyetlen nemzeti csoportba sorolják be. Földrajzi helyzetükből adódóan a szlovákoknak előnyös volt az osztrák-házzal szembeni nagy harc, amely olyan tragikusan végződött a csehek számára, azok a nagy üldözések és nagy áldozatok, amiket a cseheknek el kellett szenvedniük, a szlovákokat elkerülték. A szlovákokat ezek a veszteségek csak részlegesen és közvetve érintették. Hála ennek meg tudták őrizni nemzeti hagyományait, és nagyon nagy szerepét játszottak a cseh reneszánsz kialakulásában a XIX. század elején.

1848-ban új korszak kezdődött a szlovák nemzeti életben, és a cseh—magyar kapcsolatok fejlődésében. Ausztria—Magyarország a forradalom által meggyengült. A magyarok fegyveres harcot kezdtek Bécs ellen.

Az Osztrák—Magyar Monarchiában élő szlávok az első perctől kezdve harcoltak a nemzeti, politikai, alkotmányos szabadságért; de félték a német és a magyar ambícióktól.

Először a csehek a pángermanista frankfurti németek ellen, a szlovákok és a horvátok a magyar forradalom ellen fordultak. Azonnal felismerték, hogy egy független magyar uralom alatti Magyarország a szlávok halálát jelenti, főleg a szlovákokét.

Franciaországban és Angliában sokáig úgy látszott, hogy a magyarok a bécsi udvar esküdt ellenségei és a szabadság, függetlenség, igazság és a jog bajnokai. Szimpátiát mutattak a nyugatiak az iránt a nép iránt, mely egykor elnyomott volt és fel tudott kelni 1848-ban az elnyomás ellen, a szabadság és a forradalom zászlaját felemelve. Tiszteletet ébresztett a fáradhatatlan energiája ahogy politikai terveit 1861-ben, 1867-ben megvalósította egészen a maig. Ez a nép már régóta nincs elnyomva hanem ellenkezőleg, elnyomott szerepét az elnyomóvá változtatta mégpedig a legbrutálisabb és legbecstelenebb módon. Béccsel szemben emancipálta magát, hogy a szlovákok, a szerb—horvátok és románok hóhéra legyen, a ruténekről nem is beszélve. A régi legendák azonban tovább éltek a ma-

gyar politikusok ügyes manőverezésének eredményeként. A hatalom a kezükben volt, övék volt az erő és a pénz. Megvették a sajtót, könyveket adtak ki, folyóiratokat és újságokat adtak ki. Propagandájuk a magyar népet a civilizáció egyik legnagyobb letéteményesének ábrázolja. Ezenfelül gazdag arisztokráciájuk kapcsolatokat teremtett minden országgal, és minden állam politikai köreiből érvényesült; a történelmi emlékektől támogatva könnyen megnyerték Anglia és Franciaország szimpátiáját.

A tapasztalataink 1848 óta félelmeinknek adtak alapot. Sohasem volt még kegyetlenebb elnyomó, mint a magyarok.

Egész köteteket lehetne kitölteni annak elbeszélésével, hogy a szlovákok mit szenvedtek el az igájuk alatt. Mindent megtagadtak tőlük: politikai jogokat, iskolaalapítási jogokat, a nyelvhasználat jogát. Szinte nincs szlovák alapfokú iskola, nincs középfokú oktatás és még kevesebb a felsőfokú oktatási intézmény. A sajtószabadság manapság nem létezik; nem találni egyetlen publicistát, sem pedig egy olyan embert, aki nyilvánosan a szlovák ügy mellett dolgozik, és aki nem ismerte volna meg több alkalommal is a börtönöket. A három millió szlováknak három képviselője van a budapesti parlamentben. Ma Magyarországon teljesen keleties rendszer a jellemző. Nincs hely arra, hogy elmeséljem a sok kegyetlenséget, amit a magyarok a szlovákokkal és a jugoszlávokkal szemben elkövettek, és amelyek miatt méginkább útálat tárgyai a szlávok körében, mint a németek. Fél évszázad óta végzik intrikájukat, minden nyomorult eszközzel magyarizálni akarják a szlovákokat. Egyes vidékeken ez sikerült is nekik. Minél inkább fenyegetve érezték uralmukat a cseh gazdasági, politikai és szellemi fejlődés által, úgy váltak egyre szigorúbbá. A dualizmus, amely a cseheket és szlovákokat alávetette, az ő művük volt. Amikor a csehek Béctől majdnem megkaptak valamilyen engedményt, mindig ők voltak azok akik — 1871-ben is — megakadályozták ezt. Szükségképpen a németek leghűségesebb és leghagymányosabb szövetségesei voltak, és egész nemzeti és politikai létezésük ettől a kapcsolattól függ.

Őket terheli a felelősség a most kirobbant háborúért. A monarchia balkáni politikája mindenekelőtt magyar politika volt. A Szerbia elleni harcot a magyarok vezették, akik több mint négy millió szerb—horvát uralkodtak, több felett mint Ausztria, ahol csak egy millió szerb—horvát van. Az erőfeszítések Jugoszlávia egyesítésére elsősorban Magyarországot fenyegették. A határmenti háború Szerbia ellen, 1907 óta, a magyar mezőgazdászok érdekeit szolgálja, és ez az osztrák ipar kárára válik. A magya-

rok követelték Bosznia és Hercegovina kizsákmányolását, a Szalonikihez és az Égei-tengerhez vezető utat saját ügyüknek tekintették.

A szerb—horvátoknak minden szlavóniai és horvátországi üldözése és 1907 óta az ő művük. Ők csinálták a híres Agram-per.⁶⁵ Végül Magyarországon 8 millió magyar van és szinte kisebbségben vannak a szlovákokhoz képest, a románokat nem is számolva. Ezeknek a népeknek a politikai és gazdasági fejlődése a magyar uralmat fenyegeti; ők követelték az általános szavazást, ami a magyarokat teljesen megfosztotta volna előjogaiktól. A magyarok számára egyetlen lehetőség van, hogy megoldják ezeket a problémákat: egy győzedelmes háború. A koronatanácsban is, amely 1914. júliusában eldöntötte, hogy Szerbiával háborút vív, Tisza hangja volt a meghatározó.

Tehát nem kell csodálkozni jelenlegi szerepükön, ők a harmadik nagy bűnösei ennek a háborúnak.

A büntetés napján, ami bizonyára meg fogja lepni ezeket a háborús bűnösöket, a Hohenzollereket,⁶⁶ a Habsburgokat, Kóburgokat, Európa nem fogja elfelejteni leghűségesebb kollaboránsait, a magyarokat. Nemcsak meg kell semmisíteni Ausztriát, hanem először le kell választani róla Magyarországot, a magyarokat, és a németeket el kell választani egymástól, csak az általuk lakott területeket szabad meghagyni nekik és fel kell szabadítani a szlávokat. A Habsburgok, a németek és a magyarok a három nagy ellenségünk. Történelmünk az ellenük vívott harccal telt el. Ezek a fő filozófiai vonásai történelmünknek. És végül, ez az igazi történelmi bevezetés a mai gigantikus harcokhoz.

⁶⁵ Agram-per: az ún. zágrábi per második elnevezése. 1909-ben Zágrábban hazaárulással vádoltak meg 53 horvátot. Masaryk közben járt a vádlottak érdekében, sikerrel, mivel a birodalmi tanács megsemmisítette az ítéleteket.

⁶⁶ Hohenzoller-dinasztia. Német uralkodó-ház 1415—1688 brandenburgi fejedelmek, 1688—1871 porosz királyok, 1871—1918 Németország császárai.